

# MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

2401

Na temelju članka 17. stavka 3. Zakona o veterinarstvu (»Narodne novine«, broj 41/07)  
ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja donosi

## PRAVILNIK

### O POSTUPCIMA ZA SMANJENJE PREVALENCIJE SALMONELLA ENTERITIDIS I SALMONELLA TYPHIMURIUM U TOVNIH PILIĆA<sup>1</sup>

#### CILJ

##### Članak 1.

- 1) Ovim Pravilnikom utvrđuje se cilj za smanjenje proširenosti zoonoza i uzročnika zoonoza iz članka 4. stavka 1. Pravilnika o kontroli salmonela i drugih određenih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom (»Narodne novine«, broj 105/06) za smanjenje bakterija Salmonella Enteritidis i Salmonella Typhimurium u tovnih pilića, i to kao smanjenje maksimalnog postotka jata tovnih pilića koji ostaju pozitivni na bakterije Salmonella Enteritidis i Salmonella Typhimurium, na 1 % ili manje do 31. prosinca 2011.
- 2) Sheme testiranja za provjeru ostvarenosti cilja iz stavka 1. ovoga članka navedene su u Dodatku ovoga Pravilnika.

#### DODATAK

##### Članak 2.

Dodatak je tiskan u prilogu ovoga Pravilnika i njegov je sastavni dio.

#### STUPANJE NA SNAGU

##### Članak 3.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu 1. siječnja 2009.

Klasa: 011-02/08-01/2  
Urbroj: 525-6-08-1  
Zagreb, 16. lipnja 2008.

Ministar  
**mr. sc. Božidar Pankreć, v. r.**

#### DODATAK

# SCHEME TESTIRANJA ZA PROVJERU OSTVARENOSTI CILJA IZ ČLANKA 1. OVOGA PRAVILNIKA

## 1. Učestalost i status uzorkovanja

(a) Uzorkovanjem moraju biti obuhvaćena sva jata tovnih pilića na koje se odnosi Pravilnik o kontroli salmonela i drugih određenih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom (»Narodne novine«, broj 105/06)<sup>2</sup>.

(b) Uzorkovanje jata tovnih pilića provodi se na inicijativu subjekta u poslovanju s hranom i na zahtjev nadležnog tijela.

– Uzorkovanje na inicijativu subjekta u poslovanju s hranom mora se provesti u skladu s člankom 5. stavkom 3. Pravilnika o kontroli salmonela i drugih određenih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom (»Narodne novine«, broj 105/06)<sup>3</sup> unutar tri tjedna prije premještanja peradi u klaonicu.

– Uzorkovanje koje provodi nadležno tijelo svake godine mora uključiti barem jedno jato tovnih pilića na 10 % gospodarstava s više od 5 000 tovnih pilića. Mora se provesti na temelju procjene rizika svaki puta kada nadležno tijelo ocijeni da je to nužno.

Uzorkovanje koje provodi nadležno tijelo može zamijeniti uzorkovanje koje se provodi na inicijativu subjekta u poslovanju s hranom.

(c) Iznimno od podtočke (a) ove točke, nadležno tijelo može odlučiti uzorkovati barem jedno jato tovnih pilića po turnusu na gospodarstvima s nekoliko jata ako:

(i) se koristi sustav »sve unutra/sve van«;

(ii) se isto upravljanje primjenjuje na sva jata;

(iii) je opskrba vodom i hranom zajednička za sva jata;

(iv) je *Salmonella spp.* pretraživana tijekom jedne godine u barem šest turnusa prema shemi testiranja određenoj u podtočki (b) ove točke u svim jatima na gospodarstvu i nadležno tijelo je u barem jednom turnusu uzelo uzorke svih jata; i

(v) su svi nalazi pretraga na bakterije *Salmonella Enteritidis* i *Salmonella Typhimurium* bili negativni.

## 2. Protokol uzimanja uzoraka

Uzimaju se najmanje dva para briseva navlaka za obuću za uzimanje uzoraka (u daljnjem tekstu: navlaka za obuću)/čarapa za uzimanje uzoraka (u daljnjem tekstu: »čarape«).

Za slobodno držana jata tovnih pilića, uzorci se sakupljaju isključivo unutar nastambe. Svi brisevi navlaka za obuću/čarapa moraju se pomiješati u jedan uzorak (pulirati).

U jatima s manje od 100 tovnih pilića, ukoliko nije moguće koristiti navlake za obuću/čarape kada nije moguć pristup nastambi, oni se mogu zamijeniti ručno uzetim brisevima, ukoliko se brisevi navlaka za obuću ili čarapa nose preko navučenih rukavica i brišu preko površina zagađenih svježim izmetom, ili ukoliko to nije izvedivo, ostalim tehnikama uzorkovanja izmeta podobnim za navedenu svrhu.

Prije obuvanja, površina navlake za obuću/čarape, mora biti navlažena diluentom za maksimalni porast bakterija (MRD: 0,8% natrij klorida, 0,1% peptona u sterilnoj deioniziranoj vodi), ili sterilnom vodom ili bilo kojim drugim diluentom koji je odobrio nacionalni referentni laboratorij iz članka 10. Pravilnika o kontroli salmonela i drugih određenih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom (»Narodne novine«, broj 105/06)<sup>4</sup>. Zabranjena je uporaba vode s farme koja sadrži antimikrobna sredstva ili dodatne dezinficijense. Preporučeni način za navlaživanje navlaka za obuću je nalijevanje tekućine u navlaku prije obuvanja. Druga mogućnost je autoklavirati navlake za obuću ili čarape s

diluentom u vrećama ili posudama za autoklaviranje pije uporabe. Diluenti se mogu nanijeti nakon obuvanja navlake za obuću uporabom raspršivača ili prskalice.

Svi dijelovi objekta pri uzorkovanju moraju biti zastupljeni proporcionalno. Svakim parom mora biti obuhvaćeno oko 50% površine nastambe.

Po završetku uzorkovanja navlake za obuću/čarape se pažljivo skidaju kako se sakupljeni materijal ne bi odvojio. Navlake za obuću mogu se izokrenuti kako bi se zadržao sakupljeni materijal. Moraju se staviti u vrećicu ili posudu i označiti.

Nadležno tijelo treba provoditi nadzor edukacije subjekta u poslovanju s hranom kako bi se osigurala pravilna primjena protokola uzorkovanja.

U slučaju da uzorkovanje provodi nadležno tijelo radi sumnje na zarazu salmonelom i u bilo kojem drugom slučaju koji se smatra primjerenim, nadležno tijelo mora provesti odgovarajuća daljnja testiranja da bi se utvrdilo da na rezultate pretraga na salmonelu u jatima tovnih pilića nije utjecalo korištenje antimikrobnih sredstava.

Ukoliko se ne otkrije nazočnost bakterija *Salmonella Enteritidis* i *Salmonella Typhimurium*, a otkriju se antimikrobna sredstva ili učinak inhibicije rasta, jato tovnih pilića smatrat će se zaraženim u smislu cilja iz članka 1. stavka 2. ovoga Pravilnika.

### 3. Pretraživanje uzoraka

#### 3.1. Prijevoz i priprema uzoraka

1. Uzorci se moraju slati hitnom poštom ili putem dostavljača u laboratorije navedene u člancima 10. i 11. Pravilnika o kontroli salmonela i drugih određenih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom (»Narodne novine«, broj 105/06)<sup>5</sup> unutar 25 sati od sakupljanja. U laboratoriju se uzorci drže u hladnjaku do pretraživanja, koje se mora staviti u postupak u roku od 48 sati od primitka.

2. Par navlaka za obuću/čarapa mora se pažljivo se otpakirati kako bi se izbjeglo odvajanje prikupljenog fekalnog materijala i, sjediniti (pulirati) i staviti u 225 ml puferirane peptonske vode (*engl. Buffered Peptone Water* – u daljnjem tekstu: BPW) koja je prethodno ugrijana na sobnu temperaturu.

3. Uzorak se mora protresti kako bi došlo do potpunog zasićenja i kultiviranje treba nastaviti prema metodi izdvajanja iz točke 3.2. ovoga Dodatka.

4. Podtočke 1. –3. ove točke ne primjenjuju se ukoliko su u suprotnosti sa ISO standardom za pripremu fecesa za otkrivanje.

#### 3.2. Metoda izdvajanja uzročnika

Za izdvajanje se primjenjuje se metoda koju preporučuje referentni laboratorij Europske zajednice (CRL) za salmonelu u Bilthovenu, Nizozemska.

Metoda je opisana u važećoj verziji Dodatka D HRN EN/ISO 6579: 2003: »Otkrivanje bakterija roda *Salmonella* u fecesima životinja i uzorcima iz primarne proizvodnje«.

U toj metodi polutvrđi agar (*engl. Modified Semi-solid Rappaport Vassiliadis* – u daljnjem tekstu: MSR/V) upotrebljava se kao jedino sredstvo za selektivno obogaćivanje.

#### 3.3. Serotipizacija

Iz svakog pozitivnog uzorka tipizira se barem jedan izolat, po Kaufmann-White shemi.

#### 3.4. Alternativne metode

Za uzorke koji su uzeti na inicijativu subjekta u poslovanju s hranom metode navedene u članku 11. Pravilnika o službenim kontrolama koje se provode radi verifikacije postupanja u skladu s odredbama propisa o hrani i hrani za životinje, te propisa o zdravlju i zaštiti životinja (»Narodne novine«, broj 99/07)<sup>6</sup> mogu se koristiti umjesto metoda za pripremu uzoraka, metoda izdvajanja i metoda serotipizacije navedenih u točkama 3.1., 3.2. i 3.3. ovoga Dodatka, ukoliko su validirane u skladu s normom HRN EN/ISO 16140:2004.

### 3.5. Čuvanje sojeva

Najmanje jedan izolirani soj po nastambi i po godini mora biti prikupljen od strane nadležnog tijela i sačuvan za daljnju fagotipizaciju ili testiranje na antimikrobnu rezistenciju, koristeći uobičajene metode za zbirku sojeva koje moraju osigurati preživljavanje sojeva u razdoblju najmanje dvije godine.

## 4. Rezultati i izvješćivanje

### 4.1. Izračun prevalencije za potvrđivanje cilja

1. Jato tovnih pilića smatra se pozitivnim u smislu potvrđivanja postizanja cilja, ukoliko se u jatu u bilo kojem slučaju otkrije prisutnost bakterija Salmonella Enteritidis i/ili Salmonella Typhimurium (osim cjepnih sojeva).
2. Pozitivna jata broje se samo jednom po turnusu, bez obzira na broj uzorkovanja i postupaka testiranja i prijavljuju se samo u godini kad je utvrđen prvi pozitivni nalaz.

### 4.2. Izvješćivanje

Izvješćivanje uključuje:

- (a) ukupan broj jata tovnih pilića koja su uzorkovana od strane nadležnog tijela ili subjekta u poslovanju s hranom;
- (b) ukupan broj zaraženih jata tovnih pilića;
- (c) sve serotipove izolirane salmonеле (uključujući i druge osim Salmonella Enteritidis i Salmonella Typhimurium);
- (d) obrazloženje rezultata, a naročito u odnosu na iznimne slučajeve.

Nalazi i sve druge relevantne informacije podnose se kao dio izvješća o trendovima i izvorima kako je određeno u članku 9. stavku 1. Pravilnika o načinu praćenja zoonoza i uzročnika zoonoza (»Narodne novine«, broj 52/05)<sup>7</sup>.

### 4.3. Dodatne informacije

Iz svakog jata testiranih tovnih pilića u svrhu analiza na nacionalnoj razini ili na zahtjev EFSA-e, moraju biti dostupni:

- (a) uzorak koji uzima nadležno tijelo ili subjekt u poslovanju s hranom;
- (b) jedinstveni podaci o gospodarstvu;
- (c) jedinstveni podaci o nastambi;
- (d) mjesec uzorkovanja.

<sup>1</sup> Člankom 4. stavkom 1. Pravilnika o kontroli salmonela i drugih određenih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom (»Narodne novine«, br 105/06) preuzete su odredbe članka 4. stavka 1. Uredbe (EZ-a) br. 2160/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. studenog 2003. godine. o kontroli salmonela i drugih određenih zoonoza uzrokovanih hranom.

<sup>2</sup> Pravilnikom o kontroli salmonela i drugih određenih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom (»Narodne

novine«, br. 105/06) preuzete su odredbe Uredbe (EZ-a) br. 2160/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. studenog 2003. godine. o kontroli salmonela i drugih određenih zoonoza uzrokovanih hranom;

<sup>3</sup> Člankom 5. stavkom 3. Pravilnika o kontroli salmonela i drugih određenih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom (»Narodne novine«, br. 105/06) preuzete su odredbe članka 5. stavka 3. Uredbe (EZ-a) br. 2160/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. studenog 2003. godine o kontroli salmonela i drugih određenih zoonoza uzrokovanih hranom.

<sup>4</sup> Člankom 10. Pravilnika o kontroli salmonela i drugih određenih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom (»Narodne novine«, br. 105/06) preuzete su odredbe iz članka 11. Uredbe (EZ-a) br. 2160/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. studenog 2003. godine. o kontroli salmonela i drugih određenih zoonoza uzrokovanih hranom.

<sup>5</sup> Člancima 10. i 11. Pravilnika o kontroli salmonela i drugih određenih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom (»Narodne novine«, br. 105/06) preuzete su odredbe iz članka 11. i 12. Uredbe (EZ-a) br. 2160/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. studenog 2003. godine. o kontroli salmonela i drugih određenih zoonoza uzrokovanih hranom.

<sup>6</sup> Člankom 11. Pravilnika o službenim kontrolama koje se provode radi verifikacije postupanja u skladu s odredbama propisa o hrani i hrani za životinje, te propisa o zdravlju i zaštiti životinja (»Narodne novine«, broj 99/07) preuzete su odredbe članka 11. Uredbe (EZ) br. 882/2004 Europskog Parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o službenim kontrolama koje se provode radi verifikacije poštovanja zakona o hrani za životinje i hrani, te propisa o zdravlju i zaštiti životinja;

<sup>7</sup> Člankom 9. stavkom 1. Pravilnika o načinu praćenja zoonoza i uzročnika zoonoza (»Narodne novine«, broj 52/05) preuzete su odredbe članka 9. stavka 1. Direktive 2003/99/EZ Europskog Parlamenta i Vijeća od 17. studenoga 2003. o praćenju zoonoza i uzročnika zoonoze.